

Wpływ projektów infrastrukturalnych z zakresu kultury zrealizowanych w Małopolsce na otoczenie społeczno-gospodarcze

Małopolska przoduje w zakresie dbałości o kulturę, w eksponowaniu unikatowości dziedzictwa kulturowego regionu, z uwzględnieniem wymogów, jakie instytucjom kultury - dostarczycielom usług z obszaru przemysłu czasu wolnego - stawia współczesny odbiorca.

Celem głównym badania *Wpływ projektów infrastrukturalnych z zakresu kultury zrealizowanych w Małopolsce na otoczenie społeczno-gospodarcze* było wsparcie samorządu województwa w zakresie kształtowania polityk publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem działań związanych z programowaniem i wdrażaniem programów wojewódzkich w obszarze kultury oraz dziedzictwa kulturowego.

Badanie obejmowało analizę wpływu, jaką na funkcjonowanie **11 instytucji kultury** i ich otoczenie społeczno-gospodarcze wywarła realizacja projektów o charakterze infrastrukturalnym. Badanie koncentrowało się wokół następujących instytucji kultury, dla których Województwo Małopolskie jest organizatorem lub współorganizatorem:

Wszystkie projekty infrastrukturalne zostały sfinansowane ze środków Unii Europejskiej, a ich łączny koszt wynosił niecałe 300 mln zł.

W opinii badanych, zarówno przedstawiciele instytucji kultury, jak i innych środowisk, **niezastąpionym środkiem osiągnięcia celów związanych z koniecznością utrzymania, ale i dostosowywania kultury i dziedzictwa narodowego do zmian społecznych i gospodarczych są środki zewnętrzne**, w tym przede wszystkim **środki unijne**. Oferują poziom dofinansowania, który umożliwił realizację ambitnych planów, w tym architektonicznych, badanych instytucji. Co istotne, wnioski płynące z wypowiedzi zwłaszcza przedstawiciele samorządów lokalnych oraz instytucji kultury wskazują, że **zrealizowane inwestycje nie tylko przyczyniły się do rozwoju samej instytucji, ale były (i są nadal) katalizatorem zmian w wielu różnych obszarach:**

- estetyki przestrzeni publicznej,
- zakresu i metod współpracy międzysektorowej,
- tworzenia oferty kulturalnej dla mieszkańców,
- tworzenia oferty turystycznej.

Z poziomu regionalnego są wspierane inicjatywy, które są oddalone od głównej osi ruchu turystycznego Kraków - Zakopane. Ogląd sytuacji z perspektywy regionalnej i efekty jakie inwestycje przyniosły dla rozwoju ruchu turystycznego, potwierdzają, że choć każdy z projektów był zrealizowany w odwołaniu do konkretnych uwarunkowań lokalnych, to przyczynia się do racjonalnego kształtowania polityki kulturalnej i turystycznej całego województwa.

Wszystkie badane projekty osiągnęły swoje cele, a nakłady na nie poniesione były tego warte. Efekty inwestycji ocenia się jako trwałe, a sami przedstawiciele instytucji podkreślali, że z jednej strony starają się jeszcze lepiej wykorzystać posiadany potencjał, a z drugiej - efektywnie adaptować się do zmieniających warunków społeczno-gospodarczych. Instytucje kultury wywierają wieloaspektowy wpływ na otoczenie społeczno-gospodarcze, a jednocześnie są podatne na zachodzące w nim zmiany.

Zrealizowane inwestycje wpisywały się (i nadal wpisują) w strategiczne zarządzanie rozwojem na poziomie regionalnym i lokalnym. **Same inwestycje są wysoko oceniane przez samorządowców w kontekście wpływu na społeczność lokalną i rozwój gospodarczy gminy.**

Kwestią istotną dla wszystkich objętych badaniem placówek, na którą kładziono nacisk z ramach zrealizowanych projektów, jest jak najszersza dostępność oferty zarówno dla

mieszkańców, jak i odbiorców spoza społeczności lokalnej. Wagę przykładają się do odpowiedniej jakości obsługi, w tym osób z różnymi niepełnosprawnościami. Bardzo ważnym elementem działalności każdej placówki jest udostępnianie i włączanie w odbiór dóbr kultury najmłodszego pokolenia, w duchu czy to zachowania dziedzictwa kultury czy kształcenia kompetencji przyszłych, dorosłych, odbiorców kultury.

Jeśli chodzi o wykorzystanie potencjału inwestycji na rzecz rozwoju samych instytucji, to analiza materiału z obserwacji, wskazuje na należyte wykorzystanie możliwości infrastrukturalnych stworzonych w analizowanych obiektach. Część badanych obiektów, dzięki zrealizowanym projektom, powstała od podstaw, jak ma to miejsce w przypadku Muzeum Lotnictwa, Małopolskiego Ogrodu Sztuk, Cricoteki w Krakowie, Europejskiego Centrum Muzyki w Lusławicach, Miasteczka Galicyjskiego w Nowym Sączu, czy BWA „Sokół” (które choć wchodzi w skład i graniczy z MCK „Sokół”, stanowi samoistny budynek). **Zarówno bryły budynków jak i aranżacja przestrzeni wewnątrz są niezwykle nowoczesne i stanowią przykład „dobrej architektury”**. W przypadku pozostałych instytucji rozwiązania infrastrukturalne, wprowadzone dzięki poczynionym inwestycjom, przyczyniły się do podniesienia komfortu zwiedzających, otwarcia się instytucji na potrzeby różnych grup wiekowych i osób z dysfunkcjami, a same placówki uczyniły nowoczesnymi obiektami na poziomie europejskim.

Wyniki badania wskazują na właściwe wykorzystanie pozyskanych przez instytucje środków unijnych. **Zrealizowane inwestycje były przemyślane, wpisane we współczesne kierunki rozwoju instytucji kultury**. Ocena projektów z perspektywy lat pozwala stwierdzić, że ich założenia zostały osiągnięte, a także, że wpłynęły one na powstanie nowej jakości w obszarze usług kulturalnych na terenie Małopolski.

Należy uznać, że poniesione nakłady finansowe wykorzystano nie tylko prawidłowo pod względem formalnym, ale i z dużą, trwałą korzyścią dla samych instytucji oraz ich otoczenia. Dzięki inwestycjom w infrastrukturę instytucje mogą zdecydowanie bardziej skutecznie działać na rzecz rozwoju i promocji kultury tak lokalnej, jak i regionalnej czy narodowej. **Oferta kulturalna Małopolski jest zdywersyfikowana i dostosowana do różnych potrzeb, tak świata twórców, jak i odbiorców kultury**.

Profesjonalizm działania badanych instytucji może niejednokrotnie stanowić przykład dobrej praktyki działania „dla” i „w” kulturze. Rozmach niektórych inwestycji nie ma sobie równych w innych częściach kraju, zaś wszystkie były warte realizacji.

Zapraszamy do zapoznania się z [treścią raportu](#), [streszczenia](#) i [infografik](#).